

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ

Esas No : 1982/506
Karar No : 1983/529

ÖZET: Kesin olan Uyuşmazlık Mahkemesi kararlarına karşı karar düzelleme yolu bulunmadığından, bu konudaki istemin reddi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Halil Gemici ve Arkadaşları

O L A Y : 1-Çeşme C.Savcılığı, 17.11.1979 günü ve ondan önce Alaçatı Halk odası derneği başkan ve yönetim kurulu üyesi olan sanıklar Halil Gemici ve Arkadaşlarının dernekte bölücülük ve rejimi yıkmayı amaçlayan kitap bulundurmaktan Ötürü Dernekler Yasası'na aykırı hareket ettiklerini ileri sürerek 1630 sayılı Yasa'nın 35/1-B.maddesi yolu ile 64. maddesi uyarınca cezalandırılmaları ve derneğin kapatılması istemiyle haklarında kamu davası açılmıştır.

Çeşme Asliye Ceza Mahkemesi, ile İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi'nin kesinleşen görevsizlik kararları üzerine Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü 30.3.1981 gününde, esas 1980/785, karar 1981/130 sayılı ile; atılı suçun sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olduğu ve sıkıyönetim ilanından üç aydan önce işlenmiş ise de sıkıyönetim askeri mahkemelerinin elkoyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içerisinde bağlantılı olduğu gerekçesiyle anlaşmazlığın Askeri Yargı yerinde görülmesi gerektiğine ve bu nedenle İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi'nin 23.6.1980 günlü, 1980/35-24 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına kesin olarak karar vermiştir.

2-İzmir C.Savcılığı, aynı sanıklar hakkında 17.11.1979 günü sanıkların komünizm ve bölücülük propagandası yapmak, kanunun suç saydığı fiilleri açıkça övmek suçlarını işlediklerini ileri sürerek TCK'nun 142/1-4., 173/son., 142/3., 312/1.maddelerle cezalandırılmaları istemiyle ayrı bir kamu davası açmıştır.

İzmir 4.Ağır Ceza Mahkemesi, 25.4.1980 günlü, 1980/40-186 sayılı ve İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi 23.10.1980 günlü, 1980/155-134 sayılı görevsizlik kararları vermeleri üzerine Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü 19.4.1982 gününde, esas 1981/426 karar 1982/195 sayılı ile; atılı suçun sıkıyönetim ilanına neden olan olaylara ilişkin olduğu ancak sıkıyönetim ilanından üç aydan daha önce işlendiği ve sıkıyönetim askeri mahkemelerinin elkoyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içerisinde bağlantılı olmadığı gerekçesiyle Adli Yargı yerinin görevli olduğuna ve İzmir 4.Ağır Ceza Mahkemesi'nin 25.4.1980 günlü, 1980/40-186 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar vermiştir.

İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi, 7.6.1982 gününde, 1981/14 esas sayılı ile; her iki dava arasında kişiler ve eylemler yönünden irtibat bulunduğu ve bu nedenle Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Askeri Yargıyı görevli kılan 30.3.1981 günlü, 1980/35-24 sayılı kararının düzeltilmesinin istenmesine karar vermiş ve dosya Mahkememize gönderil-

miştir.

İNCELEME VE GEREKÇİ : Türk Uluku adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y. İsmet Ayer, Ali Suat Erkoç, Mustafa Aksoy, Osman Kayacan, Ergun Argon ve Yavuz T. Özgen'in katılmaları ile yaptığı 10.10.1983 günlü toplantıda geçici raportör Hakim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Canioğlu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ferhat Ferhanoğlu'nun istemin reddi gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Olay yerinde açıklandığı gibi sanıklar hakkında aynı tarihte işlendiği iddiaları sürülen ayrı neviden suçlar hakkında iki ayrı kamu davası açılmış ve Uyuşmazlık Mahkemesi'nin kesin kararları ile iki ayrı yargı yeri görevli kılınmıştır. Bu durumda gerek Adli Mahkemenin gerekse Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nin Uyuşmazlık Mahkemesi'nce görevlendirildikleri davaları görerek karara bağlamaları Anayasa'nın 158., ve 2247 sayılı Yasa'nın 1., 20., 28. maddeleri gereğidir.

Sanıklar hakkında Çeşme Asliye Ceza Mahkemesi'ne açılan davada; 1630 sayılı Dernekler Yasası'nın 64. maddesi uyarınca cezalandırılmaları ve derneğin kapatılması istenmiştir. Adı geçen maddede eğer fiil daha ağır bir cezayı gerektiriyor ise, sanıkların ancak o daha ağır ceza ile mahkum edilmeleri ve aksi halde bu maddenin uygulanması gerektiği belirtilmiştir. Olayımızda aynı sanıklar hakkında İzmir 4. Ağır Ceza Mahkemesi'ne de TCK'nun 142. maddesi ile cezalandırılmaları istemiyle aynı eylemlerinden ötürü ayrı bir kamu davası daha açılmasına ve her iki Adli Yargı merci ile İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi'nin görevsizlik kararları nedeniyle ayrı ayrı oluşan görev uyuşmazlığında davalardan birinin Adli Yargı yerinde diğerinin de Askeri Yargı yerinde görülmesi gerektiği hakkında Uyuşmazlık Mahkemesi'nce kesin olarak karar verilmiş olmasına nazaran olayda TCK'nun 79. maddesinin uygulanıp uygulanmayacağı ve daha ağır cezayı öngören TCK'nun 142. maddesine aykırı eylem iddiasına ilişkin dava sonucunun beklenip beklenmeyeceğinin taktir olunmasının yerel Adli ve Askeri Yargı merciilerine ait olduğu doğal ve kuşkusuz bulunmaktadır.

Bu nedenlerle İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi'nce yapılan başvurunun reddine karar verilmesi gerekir.

.../...

S O N U Ç : Tarafları aynı ayrı iki davada Çeşme Asliye Ceza Mahkemesi ile İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi ve yine İzmir 4. A. M. Ceza Mahkemesi ile İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi kararları arasında doğan olumsuz görev uyumsuzlukları, Uyumsuzluk Mahkemesi Ceza Bölümü'nün 30.3.1981 günlü, esas 1980/785, karar 1981/130 sayılı ve 19.4.1982 günlü, esas 1981/426, karar 1982/195 sayılı iki kararı ile çözümlendiğine ve 2247 sayılı Yasa'nın 1., 28., ve 29. maddelerinde Uyumsuzluk Mahkemesi kararlarının kesin olduğu belirtildiğine ve CMU ve Askeri Mahkemeler Kuruluş ve Yargılama Usulü Kanunlarında olduğu gibi 2247 sayılı Uyumsuzluk Mahkemesi'nin kuruluş ve işleyişi hakkındaki kanunla karar düzeltilmesi müessesesi kabul edilmediğine göre, Uyumsuzluk Mahkemesi Ceza Bölümü'nün 30.3.1981 günlü, esas 1980/785, karar 1981/130 sayılı kararının düzeltilmesine ilişkin İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesinin başvurusunun 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca reddine, 10.10.1983 günü de kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

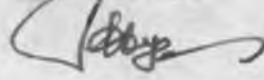
Başkan

Servet Tüzün

Üye

Y. İsmet Ayer

Üye

Ali Suat Erkoç

Üye

Mustafa Aksoy

Üye

Osman Kayacan

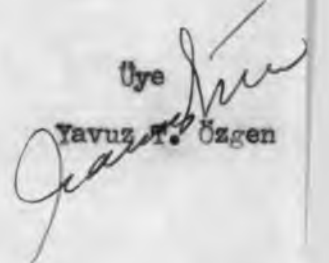
Üye

Ergun Argon

Üye

Yavuz T. Özgen

G/T.